

Kvinnocoacher för arbetsåtergång - projekt i samverkan

Projektägare:

Kompetenscenter för hälsa (KCH), Landstinget Västmanland.

Med projektägare avses ett ansvar för projektets administration, genomförande, budget och uppföljning och utvärdering.

Kontaktuppgifter:

Projektledare Susanne Falk, KCH. E-post: susanne.falk@ltv.se
tel. 070-5755588

Intressenter:

Intressenter i projektet är förutom landsting o försäkringskassa också arbetsförmedling och kommunerna Köping, Arboga och Kungsör.

Bakgrund:

Hälsa är en grundläggande resurs för prestation vare sig det är fysisk, social eller mental prestation som efterfrågas. Vid ohälsa åtgår energi antingen till att försöka återerövra hälsan eller till att hantera en ny situation som sjuk, vilket leder till brist på energi för produktivt arbete. Trots sjunkande sjuktal enligt statistiken står ett stort antal personer, och särskilt kvinnor, idag utanför arbetsmarknaden. Dessa saknar möjlighet att försörja sig själva genom eget förvärvsarbete och är beroende av samhällets stöd för sin försörjning.

Långa sjukskrivningstider bidrar till att sänka en persons självförtroende och självkänsla och gör det än svårare för individen att återfå arbetsförmågan. Om kontakten med arbetsplatsen är bristfällig under sjukskrivningstiden bidrar också det till en svårighet att återvända efter en lång sjukskrivningstid.

Utvecklingen inom området sjuk- och aktivitetsersättning är fortsatt otillfredsställande med tanke på den starka ökningen av andelen unga kvinnor med psykisk ohälsa vilken är mycket oroväckande. En analys av inflödet till sjukförsäkringen under de senaste åren visar på en markant ökning av andelen kvinnor med psykisk ohälsa. Metodutveckling kring rehabilitering och prevention är därför ett aktuellt behov som också generellt lyfts fram i många sammanhang.

Av de insatser som görs sker dock en alltför bristfällig dokumentation och utvärdering. Både förebyggande arbete och rehabiliteringsinsatser behöver vidareutvecklas genom adekvata systematiska uppföljningar med metoder som dokumenterar effekter ur ett individ-, socialt- arbetsplats- och samhällsperspektiv.

Av Riksrevisionens rapport RiR 2005:14 "Förtidspension utan återvände" framkommer bl.a. att år 2004 återvände i bästa fall en procent av de personer som uppbar sjukersättning till arbetsmarknaden – sjukersättning har setts som en slutstation. Det framstår därför som högst angeläget att utveckla hållbara metoder för att förhindra långtidssjukskrivning och sjukersättning.

Det handlar med andra ord om att öka kunskapen dels om kvinnors ohälsa och livsvillkor, dels om att finna metoder som kan underlätta arbetsåtergång för

denna målgrupp. Av statistiken för Västmanland framgår att ... % av kvinnor med psykisk ohälsa har sjuk/aktivitetsersättning.

De insatser som idag görs för denna målgrupp är dock inte tillräckliga. Många bedöms dock kunna komma tillbaka i arbetslivet med rätt sorts stöd. Tidigare forskningsstudier har visat att det är en stor komplexitet vad gäller den psykiska ohälsa för i synnerhet kvinnor. Det finns dessutom en stor variation i landet, mellan olika regioner där både attityder och kulturella skillnader har stor betydelse för sjukskrivningsmönstren.

Varför kvinnors ohälsa generellt sett är större än den är för män har man idag inget bra svar på. Frågan är mer vilka metoder som kan underlätta en framgångsrik rehabilitering till arbetslivet.

Att ge möjlighet till samordnad rehabilitering i syfte att möjliggöra en arbetsåtergång för en stor grupp i samhället, i detta fall kvinnor med psykisk ohälsa, är en huvuduppgift för detta projekt inom KAK-området.

Syfte:

- Att *kunskapsläget* om villkoren och möjligheterna för sjukskrivna kvinnor i Västra Mälardalen att komma åter i arbete kan förbättras
- Att som *metod* använda särskilda kvinnocoacher i syfte att nå målet: återgång i arbete.
- Att projektet kan bidra till att utveckla en *samverkansmodell* kring deltagarnas handlingsplan för arbetsåtergång.

Mål:

1. Att minst 90% av deltagarna (30) ska ha genomgått coachprogrammet med en handlingsplan för återgång i arbetslivet
2. Att minst 50% av dessa ska ha påbörjat arbetslivsinriktade insatser, alternativt ha påbörjat arbete/utbildning
3. Att projektet ska generera kunskaper om kvinnors särskilda livsvillkor ur ett jämställdhetsperspektiv.

Inklusionskriterier:

Individerna ska vara i åldersgruppen 24-55 år, främst med fokus på de unga kvinnorna, vara i behov av samordnade insatser, inte ha allvarig psykisk sjukdom, förstå svenska språket samt vara inskrivna i minst 6 månader hos coacherna.

Organisation:

Projektet leds av en styrgrupp bestående av tjänstemän från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Landstinget. Västra Mälardalens Samordningsförbund är adjungerad i styrgruppen. Styrgruppen träffas minst en gång per kvartal under projektiden.

Lokal utförare anställer coacherna som tillsammans kombinerar beteendevetenskaplig bakgrund med KBT-erfarenhet. Coacherna ska ha dokumenterad coachutbildning. Coachernas uppdrag är att ge individuellt eller gruppbaserat stöd under maximalt 6 månader, att i nära samarbete med FK och AF slussa individerna till lämpliga instanser för att maximera stödet för arbetsåtergång.

Coacherna möts regelbundet under ledning av en projektkoordinator för uppföljning och för att säkra ett processrelaterat arbetssätt.

Utformningen av det individuella stödet ska vara präglad av flexibilitet, kontinuitet, aktivitet och helhetssyn. En målsättning är att skapa självhjälpstrategier hos individerna, att avlasta skuld och upprätta personliga mål för individerna. Arbetssättet ska vara präglad av ett lösningsfokuserat förhållningssätt.

Tid och aktivitetsplan:

Projektet föreslås kunna starta 2011-01-01 med en planerings- och implementeringsfas under januari 2011 som omfattar dels information till berörda handläggare inom FK och AF om syfte, urval och identifiering av deltagare, dels en tidsmässig plan för hur deltagarna ska inkluderas i projektet. Arbetet i denna fas omfattar också arbetssätt och samråd mellan olika parter, mellan coacherna och styrguppen.

Från och med den 1 februari 2011 sker inklusion av deltagare löpande och senast den 31 mars ska alla deltagare vara inkluderade i projektet.

Aktiviteterna, som består av coaching i form av samtal, samverkan med myndigheter vid behov samt stödåtgärder som tex. deltagande i olika gruppaktiviteter för att underlätta arbetsåtergången pågår för varje deltagare under max 6 månader.

Kunskapsspridning: Vunna kunskaper och erfarenheter kommer dokumenteras och tillföras samtliga intressenter i form av seminarier, fokusgruppsmöten och genom slutrapport.

Planerad budget:	Kostnader för coachmedverkan	950 000
	Handledning	20 000
	Resor	20 000
	Administrativa kostnader inkl lokal	30 000
	Seminarier	10 000
	Utvärderingskostnader	50 000
	Total budgettram	1 080 000

Finansiering: Från Västra Mälardalens Samordningsförbund söks totalt 75% av kostnaderna, dvs. 810 000 fördelat enligt följande:

För 2011 med	675 000
För 2012 med	135 000

Från Sjukskrivningsmiljarden söks totalt 25% av kostnaderna, dvs. 270 000 fördelat enligt följande:

För 2011 söks totalt	225 000
För 2012 söks totalt	45 000

Uppföljning: Eftersom projektet ingår i en samverkansfinansierad verksamhet läggs projektet in i SUS, med individuell registrering och uppföljning. Detta görs löpande under projektet och Försäkringskassan ansvarar för detta. Deltagarnas medverkan kräver därför ett informerat samtycke.

Rapportering: Delrapport sammanställs till Västra Mälardalens Samordningsförbund enligt fastställd anvisning efter det att alla deltagare genomgått sin 6-månaders coachingsperiod, dvs. i oktober 2012. Slutrapport sammanställs 12 månader efter avslutade aktiviteter, dvs. i mars 2012.

Utvärdering sker enligt Samordningsförbundets modell för självvärdering (nio-fältsmodellen). Modellen förutsätter en extern medbedömare för att säkra en objektiv bedömning av projektets resultat.

Västerås 2010-12-09

Ann-Sophie Hansson, Landstinget Västmanland, Kompetenscenter för hälsa